

зокрема, передбачає вихідні виплати, консультативну допомогу персоналу, що вивільняється, професійну підготовку та перепідготовку.

Комплекс заходів із пом'якшення соціальних наслідків реструктуризації вугільної промисловості виконуватиметься у тісному зв'язку з програмами соціальної реконверсії регіонів закриття/консервації шахт, які також мають бути підготовлені та реалізовані за масштабної міжнародної допомоги. Відповідно до найкращих європейських практик такі програми включають організацію громадських робіт з відбудови інфраструктури, створення нових робочих місць, консультативну та фінансову підтримку підприємницьких ініціатив, створення бізнес-інкубаторів, запровадження тимчасових спеціальних режимів економічної діяльності у районах закриття шахт.

Крім того, при консервації та ліквідації шахт мають бути виконані заходи зі зниження екологічних ризиків, серед яких найбільшу загрозу становлять:

- терикони і породні відвали, що горять, можливі зсуви;
- порушення гідрологічного режиму та підтоплення водою поверхні ґрунту;
- вихід на земну поверхню метану із закритих шахт.

> Сектор ядерного палива

Першочерговими завданнями сектору є забезпечення приросту видобутку урану й цирконію, підготовка до промислового освоєння родовищ, придатних для відкритої експлуатації, розроблення розвіданих родовищ та оптимізація видобутку.

Україна володіє виробництвом комплектуючих виробів для фабрикації ядерного палива. Доцільним є розширення номенклатури виготовлення комплектуючих виробів, у тому числі з цирконію, для

подальшого освоєння та імпортозаміщення фабрикації ядерного палива.

Ключовими завданнями є:

- подальша диверсифікація джерел постачання ядерного палива для АЕС;
- актуалізація загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на довгостроковий період з метою розширення власної ресурсної бази урану, інших корисних копалин шляхом здійснення розвідки, розроблення та уведення в експлуатацію нових родовищ урану;
- дослідження можливостей щодо створення в Україні потужностей з фабрикації ядерного палива;
- створення запасу свіжого ядерного палива (уранового концентрату);
- розробка та затвердження Концепції поводження з відпрацьованим ядерним паливом АЕС України.

➤ Відновлювані джерела енергії

Передбачається стале розширення використання всіх видів відновлюваної енергетики, яка стане одним з інструментів гарантування енергетичної безпеки держави. У коротко- та середньостроковому горизонті (до 2025 року) НЕС прогнозує зростання частки відновлюваної енергетики до рівня 12 % від ЗППЕ та не менше 25 % – до 2035 року (включаючи всі гідроенергетичні потужності та термальну енергію).

Вітрова та сонячна енергетика. За умови подальшого здешевлення ВДЕ, їх економічно обґрунтований потенціал буде зростати. При цьому розширення використання відновлюваної енергетики безпосередньо у споживача не підпадає під обмеження енергосистеми і формує перспективу динамічного розвитку на місцевому рівні. Державна політика має бути орієнтована на стимулювання первинної ініціативи приватних гравців ринку. Має стимулюватися також розвиток децентралізованої

відновлюваної енергетики (наприклад, фотоелектричні системи та сонячні колектори на дахах житлових будинків тощо), потенціал якої оцінюється у ~5 % споживання електроенергії населенням.

Біомаса. Зростатиме частка сектору електроенергетичної галузі, який використовує тверду біомасу та біогаз як енергоресурс, що зумовлюватиметься як відносною сталістю виробництва (за наявності ресурсної бази), так і тенденцією до формування локальних генеруючих потужностей.

Перевага віддаватиметься одночасному виробництву теплової та електричної енергії в когенераційних установках і заміщенню вуглеводневих видів палива.

Гідроенергетика. Гідроенергетика відіграє важливу роль у стійкості ОЕС України, оскільки забезпечує енергетичну систему високоманевровими потужностями в регулюванні добових графіків навантаження з покриттям пікової частини та заповненням нічних провалів, а також виконує функцію аварійного резерву потужності.

До 2025 року необхідно завершити реконструкцію існуючих потужностей ГЕС та будівництво нових агрегатів ГЕС та ГАЕС, що дозволить зберегти у структурі генерації найбільш економічні та маневрові з них, а також збільшити їх потужність.

Основні заходи з реалізації стратегічних цілей у секторі ВДЕ:

- проведення стабільної та прогнозованої політики щодо стимулювання будівництва СЕС та ВЕС;
- проведення міжнародних комунікаційних кампаній для заохочення входу на ринок ВДЕ України міжнародних стратегічних та фінансових інвесторів;
- будівництво та введення 5 ГВт потужностей ВДЕ (окрім ГЕС великої потужності);

- збільшення використання біомаси у генерації електро- та теплоенергії шляхом:
 - стимулювання використання біомаси як палива на підприємствах, де біомаса є залишковим продуктом;
 - інформування про можливості використання біомаси як палива в індивідуальному тепlopостачанні;
 - сприяння створенню конкурентних ринків біомаси.

Система управління

- Виключення політичного впливу на діяльність державних компаній, повна імплементація провідних стандартів корпоративного управління (наприклад, принципів ОЕСР);
- розподіл функцій і повноважень органів влади з регулювання кожного з енергетичних ринків відповідно до вимог Третього енергетичного пакета;
- впровадження сучасних практик корпоративного управління державними енергетичними компаніями;
- запровадження на рівні суб'єктів господарювання практики аналізу та реагування на загрози роботі енергетичних об'єктів (contingency planning);
- децентралізація владних повноважень, передача ресурсів і відповідальності за функціонування житлово-комунальної сфери та комунальної енергетики на місцевий рівень;
- сприяння децентралізації систем енергозабезпечення, використання місцевих видів палива та відновлюваних джерел енергії;
- забезпечення відкриття для споживачів структури тарифів на природний газ, електроенергію, теплову енергію, їх транспортування.

3.2. Оптимізація та інноваційний розвиток енергетичної інфраструктури (до 2025 року)

Другий етап впровадження енергетичної стратегії буде орієнтований на роботу в ринкових умовах з більш досконалим конкурентним середовищем, яке впливатиме на вибір типу генерації та на прийняття рішень щодо вибору об'єктів модернізації чи нового будівництва задля досягнення вищих показників енергоефективності. Цей етап передбачає повну інтеграцію ОЕС України з енергосистемою Європи.

Загальні заходи:

- формування цільового енергобалансу до 2035 року;
- установлення доцільності консервації потужностей ТЕС із урахуванням динаміки розвитку ринку електроенергії;
- розроблення програми заміщення вибуваючих потужностей новими із зазначенням структури нових потужностей за видами генерації, відповідно до прогнозу ЗІПЕ та розроблення механізму такого заміщення.

➤ Генерація електроенергії на базі викопного палива

До 2035 року потужності, що забезпечують ~80 % поточного виробництва (~20-25 ГВт), можуть бути виведені без можливості подовження строку експлуатації. З огляду на значний час, необхідний для проектування і будівництва нових потужностей на їх заміну, у тому числі маневрових – для балансування енергетичної системи. Рішення щодо цільової конфігурації потужностей після 2035 року необхідно приймати до 2020 року.

Зокрема у ядерній енергетиці передбачити:

- прийняття рішення щодо подовження терміну експлуатації діючих енергоблоків АЕС за результатами періодичної переоцінки безпеки;
- введення в експлуатацію 1 ГВт АЕС за встановленою потужністю;
- проектування і будівництво атомних енергоблоків відповідно до Програми розвитку атомної енергетики України.

Мережі та засоби обліку:

- створення умов для завершення проектів з підвищення надійності енергосистеми, поліпшення зв'язків з енергосистемою континентальної Європи, ліквідації обмежень з видачі потужності генеруючих підприємств;
- сприяння впровадженню «розумних» енергомереж (Smart Grids) і «розумного» обліку споживання електроенергії у споживачів (Smart metering);
- стимулювання створення інфраструктури для розвитку електротранспорту, включаючи муніципальний;
- покращення показників надійності енергопостачання (SAIDI, SAIFI).

➤ Охорона довкілля

- визначення нових цілей зі скорочення викидів парникових газів та шляхів їх досягнення.

➤ Євроінтеграція

- підготовка нормативної бази для участі України в регіональному об'єднанні ринків електроенергії;
- інтеграція української енергосистеми із зоною континентальної Європи ENTSO-E в режимі експлуатації.

➤ Енергоефективність

- посилення вимог до обладнання та будівель (стандарти, регламенти, сертифікація тощо); запровадження стандартів енергоефективності на транспорті;

- формування інфраструктури та інституцій для концентрації й надання фінансових ресурсів суб'єктам господарювання для потреб технологічної модернізації (розвиток фондового ринку, розширення комерційного кредитування);
- запровадження механізмів стимулювання енергоефективності в житловій сфері (енергетичний аудит, фінансові інструменти тощо); підтримка ініціатив з підвищення енергоефективності будівель; реалізація демонстраційних та пілотних проектів.

➤ **Теплопостачання**

- формування місцевих енергетичних систем на основі економічно ефективного врахування потенціалу місцевих видів палива, логістики постачання, регіональної та загальнодержавної енергетичної інфраструктури;
- сприяння реконструкції ділянок у тепломережах з метою мінімізації втрат.
- підтримка реалізації проектів з когенерації на ТЕЦ і когенерації на біопаливі;
- підтримка будівництва вискоелективної когенерації, реконструкція ТЕЦ відповідно до вимог екологічних нормативів та запровадження системи комерційних розрахунків на основі якісних показників надання послуг з теплозабезпечення і охолодження;
- здійснення переоцінки техніко-економічних показників проектів із далекомагістрального транспорту тепла від великих енергетичних об'єктів (ТЕС та АЕС) та прийняття рішення про доцільність їх реалізації;
- формування програми з підтримки модернізації чи заміни старих бойлерів, переведення споживачів тепла на автономне та/або індивідуальне опалення, де це є економічно доцільним.

➤ **Газовий сектор**

- створення умов та стимулювання підтримання досягнутих рівнів та подальшого збільшення власного видобутку, зокрема на нових площах та на континентальному шельфі та у межах виключної (морської) економічної зони України;
- оптимізація джерел, маршрутів і способів диверсифікації постачань природного газу, в тому числі його експорту;
- створення умов для повноцінного функціонування вітчизняного ліквідного газового ринку з перспективою створення на їх базі та на базі технічних потужностей ГТС і ПСГ України газового хабу;
- участь оператора ГТС та ПСГ в угодах із продажу послуг транспортування та зберігання природного газу на внутрішньому та європейському ринках таких послуг;
- оптимізація потужностей ГТС згідно з прогнозом її завантаження та укладеними угодами;
- створення умов для інтеграції західноукраїнських ПСГ до системи безпеки постачань країн Східної Європи та ЄС у цілому;
- сприяння впровадженню «розумного» обліку та системи автоматизації балансування газу;
- сприяння розширенню можливостей подальшого підвищення ефективності використання існуючих потужностей та реалізації нових інфраструктурних проектів.

➤ **Нафтовий сектор**

У сфері постачання сировини:

- подальше нарощування обсягів геологорозвідки та видобутку нафти і газового конденсату переважно для потреб вітчизняних споживачів;
- оптимізація джерел, маршрутів і способів диверсифікації постачань;
- формування й забезпечення збереження на постійних засадах загального рівня запасів сирової нафти і нафтопродуктів (його більшої величини з двох), що був би: 1) еквівалентним обсягу щонайменше 90-денного середньодобового імпорту в Україну, або 2) обсягу 61-

денного середнього внутрішнього добового споживання нафти та нафтопродуктів в Україні.

У сфері транспортування сировини:

- створення умов і заохочення постачань нафти й газового конденсату на українські переробні підприємства, зокрема морським шляхом та трубопровідними маршрутами.

У сфері перероблення сировини:

- стимулювання виробництва більш безпечних для споживача й довкілля видів палива, зокрема СВГ, СПГ і КПГ, біологічного палива другого покоління, а також використання електричної енергії на транспорті.

У сфері постачання нафтопродуктів:

- підтримання обсягу надходжень кожного виду нафтопродуктів від одного постачальника на рівні не більше як 30 % від загального обсягу імпорту;
- збільшення до 20 % частки енергії з відновлюваних джерел, використовуваної на транспорті.

У сфері роздрібної торгівлі нафтопродуктами та моторним паливом:

- поступове наближення до стандартів якості нафтопродуктів, що застосовується в державах-членах ЄС;
- створення стимулів для широкого використання газового і альтернативного (нафтовому) видів палива;

- стимулювання розвитку мереж для заправки транспортних засобів більш безпечними для споживача й довкілля видами палива.

➤ Вугільний сектор

Завершення програми реформування галузі, в тому числі державних вугільних шахт (другий етап):

- приватизація перспективних державних шахт, підготовчі заходи щодо яких виконано протягом першого етапу;
- оптимізація економічних та технічних показників діяльності, скорочення та ліквідація регулювання та дотування операційної діяльності вугледобувних та вуглепереробних підприємств після реінтеграції НКТ Донецької та Луганської областей;
- ліквідація/консервація неефективних шахт з виконанням планів пом'якшення соціальних та екологічних наслідків щодо кожного підприємства;
- реалізація програм соціальної реконверсії регіонів закриття шахт;
- досягнення рівня видобутку вугілля, який забезпечить споживачів енергетичного вугілля переважно паливом національного видобутку.

➤ Відновлювані джерела енергії

- Стимулювання будівництва СЕС та ВЕС, сприяння створенню системи прогнозування генерації електроенергії;
- введення в експлуатацію нових агрегатів ГЕС та ГАЕС (за умови підтвердження екологічної безпеки проектів);
- збільшення використання гео- та гідротермальної енергії при генерації теплоенергії;
- збільшення використання біомаси у генерації електро- та теплоенергії;

- стимулювання генерації електроенергії малопотужними установками ВДЕ;
- забезпечення реалізації проектів з децентралізації енергопостачання на місцевому рівні (на основі використання відновлюваної енергетики, «розумних мереж», підвищення енергоефективності);
- створення умов для формування системи з логістичного забезпечення та інфраструктури для збирання біологічної сировини та подальшого її транспортування;
- вивчення можливості та, за доцільністю, впровадження використання систем акумулювання для балансування енергетичної системи, у тому числі з метою нівелювання нерівномірної роботи генеруючих потужностей ВДЕ;
- удосконалення механізму стимулювання виробництва енергетичного устаткування в Україні.

3.3. Забезпечення сталого розвитку (до 2035 року)

Третій етап стратегії спрямований на інноваційний розвиток сектору і будівництво нової генерації. Окрім оптимізації та побудови додаткових потужностей генерації, в довгостроковій перспективі також очікується впровадження низки заходів з оптимізації структури споживання завдяки скороченню втрат у мережах, згладжуванню піків споживання шляхом впровадження smart-grids та використання нових технологій акумулювання енергії.

- розгляд можливих альтернативних підходів до тарифоутворення після завершення модернізації мережевого господарства (зокрема Price Cap Regulation);
- запровадження системи комерційних розрахунків на основі якісних показників надання послуг з теплозабезпечення і охолодження;
- переведення споживачів теплової енергії на індивідуальне електроопалення, де це є економічно доцільним.

➤ Газовий сектор

- інвестиції у розвідку та розробку нових газових та газоконденсатних родовищ, у тому числі на континентальному шельфі та у межах виключної (морської) економічної зони України;
- збільшення національного видобутку за рахунок газу з нетрадиційних покладів вуглеводнів до 30-35 млрд м³/рік;
- продовження залучення провідних світових компаній для розробки Чорноморського шельфу та освоєння нетрадиційних покладів вуглеводнів;
- проведення повної технічної, інституційної та законодавчої інтеграції до європейських мереж транспортування газу, співробітництво з країнами Північно-Західної, Південної Європи та інших регіонів стосовно спільної реалізації проектів диверсифікації постачання газу до Центрально-Східної Європи;
- входження України до міжнародних проектів з розвитку ресурсної бази, передачі новітніх технологій.

➤ Нафтовий сектор

У сфері видобування сировини:

- завершення робіт з «оцифрування» нафтових родовищ шляхом створення візуалізованих веб-платформ, що дозволить суб'єктам господарювання вимірювати й відстежувати всі дані, які надходять із родовища;
- збільшення обсягів вилучення важкодоступних ресурсів завдяки новим технологіям інтенсифікації; стимулювання розвитку технологій оптимізації споживання сировини.

У сфері перероблення сировини:

- перехід від «брудних» процесів до технологій, що відповідають принципам «зеленої хімії» та енергозбереження;
- надання переваги розвитку нафтохімічного сектору, залучення побічної продукції та відходів інших галузей.

У сфері реалізації нафтопродуктів:

- стимулювання розвитку мереж електричних заправок та заміщення вуглеводневого палива.

➤ Вугільний сектор

- максимізація ефективності виробництва для власних потреб України;
- завершення заходів із соціальної реконверсії регіонів та населених пунктів, де проведено закриття шахт.

➤ Відновлювані джерела енергії

Збільшення використання ВДЕ до 25 % від обсягів ЗПШЕ завдяки:

- уведенню в експлуатацію нових агрегатів ГЕС (за умови підтвердження екологічної безпеки проектів);
- розширенню інфраструктури для транспортних засобів, що використовують неуглецеве паливо;
- забезпеченню роботи систем ЦО на енергії з відновлюваних джерел (біопелети, побутове сміття тощо);
- заміщенню вуглецевих видів палива іншими видами там, де це є економічно виправданим і технічно можливим.

Запорукою виконання наведених вище завдань НЕС є успішна реалізація соціально-економічних реформ і підвищення якості державного управління.

4. СТВОРЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Фундаментальною передумовою формування сприятливого інвестиційного клімату в енергетичному секторі є докорінне покращення ділового клімату в Україні загалом, у тому числі утвердження верховенства права, впровадження незалежного, постійного та дієвого нагляду у сфері конкуренції та швидке запровадження умов ринкового ціноутворення на недискримінаційних засадах.

З огляду на це, необхідним є:

- формування прозорих та ліквідних енергетичних ринків;
- реалізація Закону України «Про ринок електричної енергії», а також відповідних підзаконних актів, інтеграція української інфраструктури та регуляторно-законодавчої бази з країнами ЄС;
- інтеграція енергетичної інфраструктури України з європейською.

Також необхідною є інтеграція з ENTSO-E та ENTSO-G як з технічної, так із інституційної та правової точок зору. Україна, як член Енергетичного Співтовариства, проводитиме спільну регуляторну політику з країнами ЄС, а саме удосконалюватиме законодавство, що регулює діяльність енергетичного сектору, з урахуванням вимог *acquis* ЄС.

Інвестиційна привабливість економіки України та, передусім, енергетичного сектору залишатиметься недостатньою, якщо не буде вжито комплексу заходів, спрямованих на залучення інвестицій, запобігання відтоку вітчизняних капіталів через використання офшорних схем.

У зв'язку з цим доцільно:

- прозоре формування тактичних рішень, що прогнозовано відповідають визначеним довгостроковим цілям, зазначеним у НЕС;

- формування чітких та зрозумілих механізмів державно-приватного партнерства та прозорої регуляції європейського зразка в сфері інвестування в ПЕК;
- створення програм та інвестиційних проектів з метою досягнення визначених у НЕС вищих державних пріоритетів, інтересів бізнесу та споживачів енергії;
- наявність зрозумілих механізмів щодо забезпечення адекватної прибутковості інвестованого капіталу;
- застосування зрозумілих механізмів забезпечення більш досконалої конкуренції, включаючи надання доступу третіх сторін до існуючої інфраструктури та адекватної прибутковості енергокомпаній з ознаками природної монополії (наприклад, через введення тарифікації за принципами Price Cap Regulation);
- упровадження заходів із забезпечення запобігання витоку капіталу до офшорних зон під час господарської діяльності енерго- та газорозподільних компаніях (обленерго, облгази);
- тотальне запровадження прозорих механізмів державних закупівель;
- запровадження законодавства, що стимулюватиме надходження інвестицій в ПЕК, особливо у ВДЕ і підвищення енергоефективності.

5. МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ НЕС

Координацію і контроль за реалізацією НЕС здійснюють Кабінет Міністрів України і Рада національної безпеки і оборони України в межах їх повноважень.

Уряд України забезпечує контроль за прийняттям необхідних організаційно-розпорядчих заходів щодо обов'язкового врахування положень НЕС при:

- затвердженні програм та планів дій органів виконавчої влади;
- розробленні проектів законодавчих актів та нормативно-правових актів;

- затвердженні програм соціально-економічного розвитку (на загальнодержавному, галузевому та місцевому рівнях);
- наданні державної допомоги суб'єктам господарювання (пільгові кредити, сертифікація та ліцензування тощо);
- щорічному затвердженні прогнозного (на п'ять років) балансу виробництва та споживання паливно-енергетичних ресурсів в Україні (за формою МЕА);
- запровадженні вимог щодо розроблення суб'єктами господарювання планів реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі в умовах виникнення кризових ситуацій в енергетичному секторі України з метою гарантування енергетичної безпеки країни;
- встановленні та періодичному уточненні показників оцінки стану енергетичної безпеки з урахуванням сучасних загроз і ризиків у сфері енергетичної безпеки.

Цілі, завдання та механізми реалізації НЕС мають бути враховані при формуванні планів діяльності органів державної влади, суб'єктів господарювання та при розробленні державних цільових програм.

Міністерства, відомства та регулюючі органи, діяльність яких пов'язана з правовідносинами у сфері енергетики, беруть участь у формуванні політики та забезпечують виконання НЕС у відповідних сферах. Положення НЕС також враховуються органами державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання при формуванні планів їх діяльності.

Відповідальність за розробку НЕС, моніторинг результатів, координація та уточнення заходів з її реалізації покладаються на головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, відповідальний за формування та забезпечення реалізації державної політики в паливно-енергетичному комплексі (Міненерговугілля).

Міненерговугілля забезпечує моніторинг реалізації НЕС та вносить

пропозиції щодо уточнення цільових значень та механізмів її реалізації. Моніторинг реалізації НЕС здійснюється відповідно до індикаторів («маяків»), наведених у *Додатку 1*.

Для забезпечення сталості державної енергетичної політики та реалізації цілей НЕС *Міненерговугілля*:

- розробляє План заходів з реалізації НЕС, який затверджується Кабінетом Міністрів України;
- здійснює підготовку та оприлюднює Національну доповідь з питань реалізації державної енергетичної політики. У доповіді детально аналізуються динаміка виконання цілей НЕС, результативність вжитих заходів (або причин їх невиконання) і пропонуються механізми та інструменти забезпечення реалізації заходів на наступному етапі реалізації НЕС;
- щорічно проводить моніторинг врахування положень НЕС у діяльності суб'єктів енергетичного сектору та публікує відповідний звіт;
- щорічно подає звіт про стан реалізації НЕС до Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки і оборони України.

***Національні регулятори* забезпечують:**

- врахування положень та цілей НЕС при розробленні нормативно-правових актів регулювання діяльності на ринках енергоресурсів та суміжних послуг;
- баланс інтересів держави, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій;
- відображення положень та цілей НЕС у вимогах щодо здійснення ліцензованої діяльності на ринках енергоресурсів та суміжних послуг.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі при формуванні та реалізації державної економічної політики забезпечує врахування положень НЕС шляхом:

- розробки проектів державних цільових програм;
- створення державних програм підтримки суб'єктів господарювання та реалізації програм державно-приватного партнерства;
- координації зовнішньоекономічної політики, визначення пріоритетів економічного співробітництва під час діалогу з торговельними партнерами;
- стимулювання зміни структури економіки шляхом підвищення частки галузей з низькою енергоємністю кінцевої продукції (машинобудування, легка промисловість, малотоннажна хімічна промисловість та ін.) у структурі ВВП, зростання сфери послуг;
- оптимізації технологічних ланцюгів в існуючих ресурсо- та енергоємних галузях з метою виробництва продукції з вищим ступенем переробки, з формуванням більшої доданої вартості на одиницю ресурсів/енергії;
- удосконалення системи збору, систематизації та оприлюднення енергетичної статистичної інформації.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства забезпечує виконання положень НЕС шляхом:

- формування та реалізації державної політики у сфері теплозабезпечення населених пунктів країни (комунальне теплозабезпечення, теплозабезпечення соціально-бюджетної сфери та індивідуально-побутових споживачів; алгоритм оптимізації локальних систем ЦТП);
- погодження регіональних програм модернізації комунальної теплоенергетики;

- погодження планів (схем) розвитку місцевих систем теплозабезпечення;
- узгодження інвестиційних планів комунальних теплоенергетичних компаній;
- розробки стратегічних ініціатив у сфері енергоефективності будівель та споруд.

Міністерство закордонних справ має забезпечити врахування положень НЕС у зовнішньополітичній діяльності України при:

- проведенні переговорів та укладанні міжнародних угод, участі України в міжнародних ініціативах з питань енергетики та зміни клімату;
- представленні позиції України в міжнародних організаціях, формуванні стратегічних ініціатив у сфері енергетики та екології на міжнародному рівні;
- відстоюванні інтересів енергетичного сектору України при реалізації проектів розвитку транскордонної енергетичної інфраструктури, регіональних енергетичних ринків;
- проведенні попередніх консультацій та переговорних процесів стосовно шляхів диверсифікації джерел поставок енергоресурсів у країну та їх експорту на зовнішні ринки.

Міністерство екології та природних ресурсів забезпечує:

- врахування положень НЕС у зовнішньополітичній діяльності України при проведенні переговорів, укладанні міжнародних угод та участі України в міжнародних ініціативах з питань зміни клімату та охорони довкілля;
- врахування положень НЕС при розробленні стратегії низьковуглецевого розвитку України на виконання положень Паризької угоди;

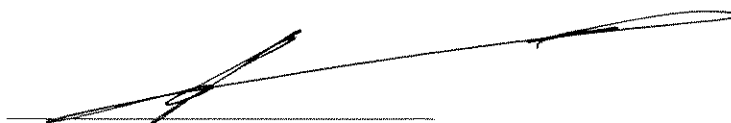
- забезпечує створення та функціонування системи торгівлі квотами на викиди парникових газів;
- забезпечення виконання зобов'язань України у досягненні цілей Паризької угоди, Кіотського протоколу і Рамкової конвенції ООН про зміну клімату;
- контроль за виконанням міжнародних угод у сфері охорони навколишнього природного середовища, зокрема щодо впровадження оцінки впливу на довкілля у відповідності до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (ЕСПО) тощо.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування забезпечують реалізацію НЕС у межах своєї компетенції, зокрема шляхом:

- розробки та затвердження планів (схем) розвитку місцевих систем енергозабезпечення, регіональних програм модернізації комунальної теплоенергетики;
- узгодження інвестиційних планів комунальних енергетичних компаній;
- реалізації потенціалу енергозбереження та енергоефективності, відновлюваної енергетики на місцевому рівні.

Громадянське суспільство здійснює громадський контроль за діяльністю органів виконавчої влади щодо реалізації НЕС через:

- громадську експертизу проектів нормативно-правових актів та концептуальних документів;
- участь у роботі громадських експертних рад при органах виконавчої влади, що діють у сфері реалізації енергетичної політики та інформування суспільства про діяльність органів виконавчої влади з реалізації НЕС.

Додаток 1
до Нової Енергетичної стратегії

Таблиця А.1. Ключові показники ефективності НЕС у часі

Опис ключового показника ефективності	Тип	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.	2035 р.
Підвищення енергоефективності						
Енергоємність ВВП, ЗПШЕ у т н.е./тис. дол. ВВП (ПКС)	Мета	0,28	0,20	0,18	0,15	0,13
Витрати палива на обсяг спрямованої на енергоринок електроенергії, виробленої на ТЕС, г у.п./кВт·год	Мета	396	384	367	353	334
Питомі витрати при виробництві тепла котельнями, кг у.п./Гкал	Мета	165	160	155	150	145
Частка втрат в електромережах, %	Мета	>12%	10%	9%	8%	<7,5%
Частка втрат у тепломережах, %	Мета	>20%	<17%	<13%	<11%	<10%
Енергетична незалежність						
Інтеграція з континентальною частиною європейської енергосистеми ENTSO-E	Мета	Не досягн уто	Не досягн уто	Досягн уто	Досягн уто	Досягн уто

Опис ключового показника ефективності	Тип	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.	2035 р.
Необхідність імпорту газу з РФ для балансування попиту, млрд м ³	Обмеження	6,1	0	0	0	0
Частка одного постачальника на ринку ядерного палива, % (на кожному окремому етапі ланцюга виробництва ЯП)	Обмеження	>90	<70	<60	<60	<60
Імпортозалежність (брутто імпорт енергоресурсів у ЗППЕ, %)	Обмеження	51,6%	<50%	<33%	<33%	<33%
Рівень інтеграції ринків електроенергії (газу) України та ЄС, % (пропускна спроможність інтерконекторів відносно обсягу внутрішнього ринку)	Мета	2 (20)	2 (30)	15 (40)	15 (40)	18 (40)
Надійність роботи системи						
SAIDI (внаслідок незапланованих перерв з вини енергокомпаній), хвилини/рік/абонента	Мета	617	<450	<200	<175	<150
Тепломережі у аварійному стані, %	Мета	>20%	<18,6%	<4,4%	<3%	<1%
Безпека і екологія						

Опис ключового показника ефективності	Тип	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.	2035 р.
Частка ВДЕ (включно з гідроенергетичними потужностями та термальною енергією) у ЗПЕ, %	Мета	4%	8%	12%	17%	25%
Частка ВДЕ (включно з гідроенергетичними потужностями) у генерації електроенергії, %	Мета	5%	7%	10%	>13%	>25%
Частка місцевих альтернативних видів палива в місцевих паливно-енергетичних балансах, % до загального споживання	Мета		10	15	18	20
Викиди CO ₂ до рівня 1990 р.	Обмеження	-	<60%	<60%	<60%	<50%
Зниження викидів в CO ₂ екв. на кінцеве споживання палива, % від 2010 р.	Мета		>5	>10	>15	>20
Частка потужностей у тепловій генерації, що відповідає екологічним вимогам ЄС (викиди SO ₂ , NO _x , золи), %	Мета	<1%	<10%	<40%	85%	100%
Доступність для держави енергетичних ресурсів у кризових ситуаціях, місяців споживання	Мета	0,5	1,5	3	3,5	4

Опис ключового показника ефективності	Тип	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.	2035 р.
Доступність для держави енергетичних ресурсів приватних компаній у кризових ситуаціях, місяців споживання	Мета	0,5	1	1	1	1
Стратегічні запаси енергоресурсів, місяців споживання	Мета		0,5	2	2,5	3
Мінімізація сукупних витрат енергогенеруючих систем						
Співвідношення витрат на електроенергію та тепло до ВВП (номінальний), %	Обмеження	5,6%	<6%	<6%	<6%	<6%
Частка біржової торгівлі енергоресурсами, % від внутрішнього споживання, у т.ч. електрична енергія, вугілля, нафта, газ та інші види палива	Мета	10%	25	50	55	60

Примітка

* Застосовується виключно до ринків, які не перебувають у стані природної монополії.

Додаток 2
до Нової Енергетичної стратегії

Таблиця Б.1. Структура ЗПТЕ України, млн т н.е.

Найменування джерел первинного постачання енергії	2010 р.	2015 р. (факт)	2020 р. (прогноз)	2025 р. (прогноз)	2030 р. (прогноз)	2035 р. (прогноз)
Вугілля	38,3	27,3	18	14	13	12
Природний газ	55,2	26,1	24,3	27	28	29
Нафтопродукти	13,2	10,5	9,5	8	7,5	7
Атомна енергія	23,4	23,0	24	28	27	24
Біомаса, біопаливо та відходи	1,5	2,1	4	6	8	11
Сонячна та вітрова енергія	0,0	0,1	1	2	5	10
ГЕС	1,1	0,5	1	1	1	1
Термальна енергія*		0,5	0,5	1	1,5	2
Всього	132,3	90,1	82,3	87	91	96

Примітка:

* Термальна енергія доквілля та скидні ресурси техногенного походження.

Таблиця Б.2. Структура ЗПТЕ України, %

Найменування джерел первинного постачання енергії	2015 р. (факт)	2020 р. (прогноз)	2025 р. (прогноз)	2030 р. (прогноз)	2035 р. (прогноз)
Вугілля	30,4	22	16,1	14,3	12,5
Природний газ	28,9	29,3	31	30,8	30,2
Нафтопродукти	11,6	11,5	9,2	8,2	7,3

Атомна енергія	25,5	29,3	32,2	29,7	25,0
Біомаса, біопаливо та відходи	2,3	4,9	6,9	8,8	11,5
Сонячна та вітрова енергія	0,1	1,2	2,4	5,5	10,4
ГЕС	0,5	1,2	1,1	1,1	1,0
Термальна енергія*	0,6	0,6	1,1	1,6	2,1
Всього	100	100	100	100	100
У т.ч. викопні ресурси	96	92	88	83	75
У т.ч. відновлювані ресурси	4	8	12	17	25

Примітка:

* Термальна енергія доквілля та шкідливі ресурси техногенного походження.

Таблиця Б.3. Орієнтовний прогноз виробництва електроенергії до 2035 року, млрд кВт·год

Найменування складових структури генерації електричної енергії (базовий сценарій)	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.	2035 р.
Виробництво електричної енергії, ВСЬОГО У т.ч.:	163,7	164	178	185	195
АЕС	87,6	85	91	93	94
ТЕС/ТЕЦ	67,5	60	64	63	63
Гідро	7	10	12	13	13
ВДЕ (сонце і вітер)	1,6	9	12	18	25

Прогнозування обсягів транзиту та зберігання природного газу з використанням ГТС України

Існує велика ймовірність, що до 2019 року включно обсяг транзиту російського газу зберігатиметься в діапазоні 50-80 млрд м³/рік. Разом з тим, наразі немає документальних підтверджень стосовно продовження транзиту російського газу через територію України після 2019 року.

Станом на 2017 рік триває Стокгольмський арбітраж щодо транзитного контракту. «Газпром» не підтверджує готовності підписання нового контракту, водночас поступово й успішно реалізує власні проекти альтернативних маршрутів транспортування газу до Європи (збільшення транспортування газу через «Північний потік» та доступу до потужностей газопроводу OPAL, реалізує проекти «Північний потік-2», «Турецький потік»).

Наявність успішних результатів просування ініціатив щодо збільшення залежності від постачання російського газу до Європи, отримані дозволи на будівництво газопроводів, підписані контракти із субпідрядниками, оприлюднені плани часткового демонтажу ГТС РФ на вході в Україну не дозволяють прогнозувати збереження обсягів транзиту російського газу через ГТС України на поточних рівнях. Ймовірно, що лише завдяки чинності режиму санкцій та обмежень щодо РФ і «Газпрому» та зусиллям Єврокомісії можливе збереження українського маршруту для поставок російського газу в обсязі 15-40 млрд м³/рік (у першу чергу в південному напрямку – на Балкани) до введення в експлуатацію у 2019 році «Турецького потоку».

Очікується, що обсяг транспортування газу для споживачів України становитиме 26-30 млрд м³/рік; частка енергетичних компаній Європи в транзиті газу через Україну становитиме понад 50%; а частка іноземних компаній, які зберігатимуть газ у ПСГ України – не менше 20%.